

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

ПІВДЕННИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

**«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН
В УМОВАХ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ»**

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

8-9 квітня 2016 р.

м. Одеса

Визначення поняття інвестиційного спору	
Мазур О. Д.	95
Правова природа договору про заснування акціонерного товариства	
Шишко І. М.	98

НАПРЯМ 6. АДМІНІСТРАТИВНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Особливості адміністративно-правового статусу органів виконавчої влади	
Крижановська В. А., Крижановський А. С.	101
Розуміння сутності категорії «фінансова система» в матеріальному, економічному та правовому аспектах	
Люлько В. П.	103
До питання компетенції органу виконавчої влади	
Спасенко В. О.	106
До питання розуміння поняття «капітальне будівництво»	
Стукаленко О. В.	107
Теоретико-правові засади визначення податкових правовідносин	
Тарасюк Е. В.	111
Проблемні аспекти визначення суб'єктів фінансового права	
Ціліцінська В. В.	113

НАПРЯМ 7. ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Соціальне забезпечення учасників антитерористичної операції	
Бурка А. В.	116
Міжнародний досвід та шляхи вдосконалення вітчизняної системи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей	
Зубик Н. В.	119
Система органів та установ соціального захисту осіб з обмеженими можливостями	
Халімовська Я. Б.	122

НАПРЯМ 8. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ТА ПРАВО ЄС

Застосування норм звичаєвого права у практиці міжнародних кримінальних судів	
Андрейків А. І.	126
Наслідки Кіотського протоколу в Україні	
Дробович Т. М., Мельник П. М.	130
Работоргівля як міжнародне правопорушення	
Мустафасв Ю. Н.	132

НАПРЯМ 7. ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСНИКІВ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Бурка А. В.

*асистент кафедри приватного права юридичного факультету
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо статусу осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» усіх учасників АТО можна виокремити у такі групи: 1) учасники бойових дій; 2) інваліди війни; 3) учасники війни; 4) особи, на яких поширюється чинність закону [1, ст. ст. 6-10].

За наявності одного із вище перелічених правових статусів, учасники АТО наділяються правом на різного роду соціальні пільги та допомоги. Так, Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» закріплено досить широкий перелік пільг, соціальних послуг та допомог учасникам АТО (понад двадцять) [2, ст. 12-15]. Перелічимо лише ті, що на нашу думку, є найбільш «вагомими». До таких, можна віднести наступні: 1) безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення; 2) першочергове безплатне зубопротезування; 3) безоплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування; 4) безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів; 5) виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи; 6) переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників; 7) першочергове забезпечення жилою площею та першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва, першочерговий ремонт жилих будинків і квартир цих осіб та забезпечення їх паливом; 8) позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також обслуговування службами соціального захисту населення вдома; 9) знижка плати за користування житлом, за користування комунальними послугами; знижка вартості палива.

Окрім цього, питання про соціальний захист учасників АТО частково вирішується рядом законів України та підзаконних нормативно-правових актів, проаналізувавши які, усі передбачені в них види соціального захисту можна звести до наступного: 1) щомісячна виплата цільової грошової допомоги на прожиття інвалідам війни I групи, інвалідам війни II та III груп, учасникам бойових дій, незалежно від розміру пенсій та надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги та пенсії за особливі заслуги перед Україною [3, ст. 1]; 2) виплата одноразової грошової допомоги військовослужбовцям, які були призвані на військову службу за призовом у зв'язку з мобілізацією [4, ст.9]; 3) право на призначення дострокової пенсії за віком після досягнення чоловіками 55 років, жінками – 50 років та за наявності страхового стажу не менше 25 років для чоловіків і не менше 20 років для жінок [5, ст. 30]; 4) виплата пенсій пенсіонерам з числа військовослужбовців та осіб, які отримують пенсію за Законом України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» у разі призову їх на військову службу під час мобілізації, на особливий період до Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань на час такої служби [5,ст.2]; 5) виплата членам сімей військовослужбовців, які є непрацездатними та перебували на утриманні загиблого (померлого) годувальника, пенсії у зв'язку із втратою годувальника [5, ст.29]; 6) збереження за громадянами України, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період на строк до закінчення особливого періоду або до дня фактичної демобілізації робочого місця, середнього заробітку на підприємстві, в установі, організації, незалежно від підпорядкування та форм власності [6, ст.119]; 7) забезпечення постраждалих внаслідок АТО, технічними та іншими засобами реабілітації незалежно від встановлення їм інвалідності на підставі рішень військово-лікарських комісій чи висновків лікарсько-консультативних комісій лікувально-профілактичних закладів [7]; 8) визначено механізм безоплатного забезпечення учасників АТО, які втратили функціональні можливості кінцівок, протезуванням та/або ортезування, у вигляді надання їм грошової допомоги шляхом безготівкового перерахування коштів [8].

У Постанові КМУ від 25 грудня 2013 р. № 975 зазначається, що одноразова грошова допомога у разі смерті особи виплачується у розмірі 500-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Розмір же одноразової допомоги у зв'язку з інвалідністю, залежить безпосередньо від ступеня інвалідності. Граничний розмір такої одноразової грошової допомоги не повинен перевищувати розміру допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста [9].

Окрім цього, Указом Президента України «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції» від 18 березня 2015 року № 150 з метою забезпечення вирішення нагальних питань соціального захисту і реабілітації учасників АТО передбачено ряд заходів, які

спрямовані на покращення умов психологічної, медичної та соціальної реабілітації учасників АТО [10].

Враховуючи все вище викладене, можемо зробити наступні висновки: згідно чинного законодавства, учасники АТО наділяються значними пільгами, види та порядок надання яких, визначається, як на законодавчому, так і на підзаконному рівні. Проте, незважаючи на це, в «реальності» отримати правовий статус учасника АТО, а отже, і відповідний соціальний захист, буває досить непросто у зв'язку із неналагодженим механізмом реалізації правових норм. До того ж, ефективне здійснення соціального захисту не лише учасників АТО, а й інших громадян, на пряму залежить від фінансового благополуччя країни. А, враховуючи нинішню економічну ситуацію в Україні, можемо припустити, що чимало соціальних пільг, допомог можуть залишитися не здійсненими у тій мірі, як це визначено у нормативно-правових актах.

Література:

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо статусу осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» від 07 квітня 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/291-19>

2. Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 р. станом на 5 липня 2015 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3551-123>.

3. Закон України «Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та інвалідів війни» від 16 березня 2004 р. станом на 1 січня 2005 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1603-15>

4. Закон України «Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20 грудня 1991 р. станом на 5 листопада 2015 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>

5. Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» від 9 квітня 1992 р. станом на 1 січня 2016 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2262-12>

6. Кодекс законів про працю від 10 грудня 1971 р. станом на 1 січня 2016 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08/>

7. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, переліку таких засобів» від 5 квітня 2012 р. № 321 станом на 27 серпня 2014 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/321-2012-п>

8. Постанова КМУ «Деякі питання протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в антитерористичній операції та/або забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок» від 1 жовтня 2014 р. № 518 станом на 18 серпня 2015 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/518-2014-п>

9. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві» від 25 грудня 2013 р. № 975 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/975-2013-п>

10. Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції» від 18 березня 2015 р. станом на 7 жовтня 2015 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/150/2015>